

Rada
Evropské unie

Brusel 11. února 2026
(OR. en)

10576/25

Interinstitucionální spisy:
2025/0162 (NLE)
2025/0163 (NLE)

AELE 62
CH 28
MI 434

PRÁVNÍ PŘEDPISY A JINÉ AKTY

Předmět: Dohoda mezi Evropskou unií a Švýcarskou konfederací o pravidelném finančním příspěvku Švýcarska na snižování hospodářských a sociálních rozdílů v Evropské unii

DOHODA
MEZI EVROPSKOU UNIÍ
A ŠVÝCARSKOU KONFEDERACÍ
O PRAVIDELNÉM FINAČNÍM PŘÍSPĚVKU ŠVÝCARSKA
NA SNÍŽOVÁNÍ HOSPODÁŘSKÝCH A SOCIÁLNÍCH ROZDÍLŮ
V EVROPSKÉ UNII

EVROPSKÁ UNIE, dále jen „Unie“,

a

ŠVÝCARSKÁ KONFEDERACE, dále jen „Švýcarsko“,

dále jen „smluvní strany“,

BEROUCE V ÚVAHU úzké vazby mezi smluvními stranami,

BEROUCE V ÚVAHU rozsáhlý dvoustranný balíček mezi smluvními stranami, jehož cílem je stabilizovat a rozvíjet jejich dvoustranné vztahy, včetně účasti Švýcarska na vnitřním trhu,

BEROUCE V ÚVAHU význam, který mají v této souvislosti opatření přispívající ke snižování hospodářských a sociálních rozdílů v Unii, jež by měla být zaměřena na podporu trvalého a vyváženého posilování hospodářských a sociálních vztahů mezi Uníí a jejími členskými státy na jedné straně a Švýcarskem na straně druhé a zároveň by měla reagovat na důležité společné výzvy,

BEROUCE V ÚVAHU, že spolupráce mezi Švýcarskem a partnerskými státy v souvislosti s pravidelným finančním příspěvkem Švýcarska je založena na společných hodnotách, zásadách řádné správy věcí veřejných a společném závazku nulové tolerance vůči korupci a řídí se jimi,

SE DOHODLY TAKTO:

ČÁST I

OBECNÁ USTANOVENÍ

ČLÁNEK 1

Cíle

V souvislosti s rozsáhlým dvoustranným balíčkem sdílejí smluvní strany celkový cíl přispět ke snížení hospodářských a sociálních rozdílů v Unii. Pravidelný finanční příspěvek Švýcarska je proto zaměřen na podporu trvalého a vyváženého posilování hospodářských a sociálních vztahů mezi Unií a jejími členskými státy a Švýcarskem při současném řešení důležitých společných výzev.

ČLÁNEK 2

Předmět

1. Tato dohoda stanoví právní základ pro pravidelný finanční příspěvek Švýcarska k dosažení cílů stanovených v článku 1.
2. Pravidelný finanční příspěvek Švýcarska doplňuje opatření Unie a jejích členských států v oblasti soudržnosti a jejich reakci na důležité společné výzvy.

ČLÁNEK 3

Definice

Pro účely této dohody se rozumí:

- a) „seznamem nástrojů“ tyto nástroje:
- i) Dohoda mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Švýcarskou konfederací na straně druhé o volném pohybu osob, uzavřená v Lucemburku dne 21. června 1999;
 - ii) Dohoda o letecké dopravě mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací, uzavřená v Lucemburku dne 21. června 1999;
 - iii) Dohoda mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přepravě zboží a cestujících po železnici a silnici, uzavřená v Lucemburku dne 21. června 1999;
 - iv) Dohoda mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o obchodu se zemědělskými produkty, uzavřená v Lucemburku dne 21. června 1999;
 - v) Dohoda mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o vzájemném uznávání posuzování shody, uzavřená v Lucemburku dne 21. června 1999;

- vi) Dohoda mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Švýcarskou konfederací na straně druhé o účasti Švýcarské konfederace na programech Unie;
 - vii) Dohoda mezi Evropskou unií a Švýcarskou konfederací o podmínkách účasti Švýcarské konfederace na činnosti Agentury Evropské unie pro Kosmický program;
 - viii) Dohoda mezi Evropskou unií a Švýcarskou konfederací o elektřině;
 - ix) Dohoda mezi Evropskou unií a Švýcarskou konfederací o ochraně zdraví a
 - x) Protokol k Dohodě mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o obchodu se zemědělskými produkty, kterým se vytváří společný prostor bezpečnosti potravin;
-
- b) „příspěvkovým obdobím“ časový rámec, k němuž je přiřazen daný finanční příspěvek Švýcarska;
 - c) „prováděcím obdobím“ časový rámec, během něhož musí být daný finanční příspěvek Švýcarska proveden a finanční prostředky vyplaceny;
 - d) „partnerským státem“ členský stát Unie, který využívá pravidelného finančního příspěvku Švýcarska v daném příspěvkovém období;

- e) „partnerskými státy v oblasti soudržnosti“ členské státy Unie, jejichž hrubý národní důchod (dále jen „HND“) na obyvatele podle standardu kupní síly je nižší než 90 % průměrného HND Unie na obyvatele ve standardech kupní síly za stejné referenční období;
- f) „podpůrným opatřením“ program nebo projekt prováděný s podporou daného finančního příspěvku Švýcarska.

Každé prováděcí období uvedené v písmeni c) trvá nejméně deset let.

Pro účely písmene e) je referenční období pro údaje, které mají být použity, stejné jako referenční období, jež se použije pro určení způsobilosti členských států Unie v rámci Fondu soudržnosti Unie platného ke dni zahájení příslušného příspěvkového období.

ČLÁNEK 4

Rámec upravující pravidelný finanční příspěvek Švýcarska

1. Pravidelný finanční příspěvek Švýcarska je strukturován na základě po sobě jdoucích příspěvkových období.

Každé příspěvkové období začíná dva roky po začátku období pokrytého víceletým finančním rámcem Unie trvá po dobu odpovídající počtu let pokrytých tím víceletým finančním rámcem Unie, k němuž se vztahuje.

2. Pro každé příspěvkové období platí:

- a) Švýcarsko se zavazuje poskytnout finanční příspěvek stanovený na základě přílohy I;
- b) pro účely písmene a) uzavřou smluvní strany právně nezávazné memorandum o porozumění (dále jen „memorandum o porozumění“) nejpozději dvanáct měsíců před koncem probíhajícího příspěvkového období;
- c) pro účely písmene b) zahájí smíšený výbor jednání nejpozději 36 měsíců před koncem uvedeného příspěvkového období.

3. V každém memorandu o porozumění musí být uvedeny tyto prvky:

- a) výše daného finančního příspěvku Švýcarska stanovená na základě odstavce 1 přílohy I;
- b) přiděly finančních prostředků jednotlivým zemím v oblasti soudržnosti podle dodatku 2 k příloze I;
- c) tematické oblasti pro daný finanční příspěvek Švýcarska v oblasti soudržnosti;
- d) pokud je stanoveno, že část daného finančního příspěvku Švýcarska bude použita v reakci na důležité společné výzvy jiné než soudržnost:
 - i) zjištěné důležité společné výzvy;
 - ii) příslušné tematické oblasti zjištěných důležitých společenských výzev;

- iii) kritéria pro výběr partnerských států dotčených zjištěnými důležitými společnými výzvami a
- iv) rozdělení mezi finanční prostředky přidělené na oblast soudržnosti a finanční prostředky přidělené na zjištěné důležité společné výzvy podle odstavce 2 přílohy I;
- e) obecný popis zamýšleného obsahu dohod s jednotlivými zeměmi mezi Švýcarskem a partnerskými státy (dále jen „dohody s jednotlivými zeměmi“);
- f) doba trvání prováděcího období podle čl. 3 písm. c).

4. Není-li memorandum o porozumění uzavřeno ve lhůtě uvedené v odst. 2 písm. b) tohoto článku, použije se článek 16. Je-li v tomto případě spor v souladu s čl. 16 odst. 2 předložen rozhodčímu soudu, rozhodčí soud ověří, zda smluvní strany při jednáních uvedených v odst. 2 písm. c) jednaly v dobré víře za účelem splnění závazku uvedeného v prvním pododstavci uvedeného odstavce.

ČLÁNEK 5

Dohody s jednotlivými zeměmi a další podpůrná opatření

1. Švýcarsko uzavře s partnerskými státy v souladu s čl. 4 odst. 2 písm. a) a částí II, jakož i s prvky stanovenými v memorandu o porozumění podle čl. 4 odst. 3 dohody s jednotlivými zeměmi a v relevantních případech připraví další podpůrná opatření pod svým řízením nebo ve formě příspěvků na příslušné nástroje financování.

2. Dohody s jednotlivými zeměmi zohlední unijní politiky a vnitrostátní strategické rámce pro investice v rámci politiky soudržnosti Unie schválené Evropskou komisí (dále jen „Komise“).

3. Dohody s jednotlivými zeměmi stanoví zejména:

- a) rozdělení finančních prostředků mezi tematické oblasti;
- b) dohodnutá podpůrná opatření;
- c) řídicí a kontrolní struktury;
- d) použitelné podmínky;
- e) příslušné orgány v dotčeném partnerském státě a
- f) zvláštní pravidla týkající se postupu a opatření uvedených v čl. 13 odst. 5.

4. Pro každé příspěvkové období jsou prostředky přidělovány jednotlivým zemím v oblasti soudržnosti nejpozději dva roky po začátku příspěvkového období, k němuž se vztahují, formálně přiděleny partnerským státům po uzavření příslušných dohod s jednotlivými zeměmi.

5. Pokud je stanoveno, že určitý podíl finančního příspěvku Švýcarska má být použit v reakci na jiné důležité společné výzvy, prostředky přidělované jednotlivým zemím v oblasti zjištěných společných výzev jsou nejpozději pět let po začátku příspěvkového období, k němuž se vztahují, formálně přiděleny partnerským státům po uzavření příslušných dohod s jednotlivými zeměmi.

6. Nejsou-li dohody s jednotlivými zeměmi uvedené v odstavcích 4 a 5 tohoto článku uzavřeny ve lhůtách v nich uvedených, použije se článek 16. Je-li v tomto případě spor v souladu s čl. 16 odst. 2 předložen rozhodčímu soudu, rozhodčí soud ověří, zda Švýcarsko a dotčený partnerský stát při sjednávání dohody s jednotlivou zemí jednaly v dobré víře.

7. Prostředky z daného finančního příspěvku Švýcarska mohou být použity pouze do konce příslušného prováděcího období.

ČLÁNEK 6

Komunikace mezi Švýcarskem a Komisí

1. Švýcarsko informuje Komisi o dohodách s jednotlivými zeměmi uvedených v čl. 5 odst. 1 do jednoho měsíce od jejich zveřejnění v Úřední sbírce švýcarských federálních zákonů.

2. O provádění pravidelného finančního příspěvku Švýcarska spolu Švýcarsko a Komise komunikují na technické úrovni jednou ročně nebo kdykoli nastane potřeba.

ČLÁNEK 7

Míry spolufinancování

Pokud jde o podpůrná opatření, za jejichž provádění nesou odpovědnost partnerské státy, jsou míry spolufinancování Švýcarskem u jeho pravidelného finančního příspěvku stejné jako míry spolufinancování Unii v rámci unijních nástrojů politiky soudržnosti a jiných relevantních nástrojů, nedohodnou-li se Švýcarsko a dotčený partnerský stát jinak.

ČLÁNEK 8

Státní podpora a veřejné zakázky

Provádění podpůrných opatření musí být v souladu s platnými pravidly státní podpory a zadávání veřejných zakázek.

ČLÁNEK 9

Odpovědnost

Odpovědnost Švýcarska je omezena na poskytování finančních prostředků v souladu s dohodami s jednotlivými zeměmi a dalšími podpůrnými opatřeními. Švýcarsko tudíž nepřebírá odpovědnost vůči třetím stranám.

ČLÁNEK 10

Změny týkající se členství v Unii

1. V případě změny týkající se členství v Unii zahrnující stát, jehož HND na obyvatele podle standardu kupní síly je nižší než 90 % průměrného HND Unie na obyvatele podle standardu kupní síly, se finanční příspěvek Švýcarska úměrně upraví ode dne, kdy změna členství nabude účinku.

Referenční období pro údaje, které mají být použity, je stejné jako referenční období, jež se použije pro Fond soudržnosti Unie platný v den zahájení příslušného příspěvkového období, nebo pokud není k dispozici, poslední tříleté období, za které jsou údaje dostupné.

2. Výši úpravy uvedené v odstavci 1 určí smluvní strany.

ČÁST II

PROVÁDĚNÍ A ŘÍZENÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ

ČLÁNEK 11

Společné hodnoty

Provádění pravidelného finančního příspěvku Švýcarska je založeno na společných hodnotách dodržování lidských práv, demokracie, právního státu, lidské důstojnosti a rovnosti.

ČLÁNEK 12

Řízení pravidelného finančního příspěvku Švýcarska

1. Švýcarsko odpovídá za celkové řízení svého pravidelného finančního příspěvku.
2. Náklady Švýcarska na řízení jsou zahrnuty v celkové částce daného finančního příspěvku stanovené v memorandu o porozumění podle čl. 4 odst. 2 písm. b).

ČLÁNEK 13

Zásady provádění

1. Dohody s jednotlivými zeměmi se sjednávají a provádějí v duchu rovného partnerství mezi partnerskými státy a Švýcarskem.
2. Odpovědnost za provádění dohodnutých podpůrných opatření uvedených v čl. 5 odst. 3 písm. b) nesou partnerské státy, které poskytnou vhodné řídicí a kontrolní systémy, aby bylo zajištěno řádné provádění a řízení.
3. Aniž je dotčen odstavec 2, odpovědnost za další podpůrná opatření uvedená v čl. 5 odst. 1 přímo prováděná Švýcarskem nese Švýcarsko, které poskytne vhodné řídicí a kontrolní systémy, aby bylo zajištěno řádné provádění a řízení.
4. Provádění všech podpůrných opatření musí být v souladu se společnými hodnotami uvedenými v článku 11 a se zásadami řádné správy věcí veřejných a řádného finančního řízení a zajišťovat transparentnost, nediskriminaci, účinnost a odpovědnost.

Toto provádění musí vycházet ze společného závazku Švýcarska a partnerských států bojovat při provádění finančního příspěvku Švýcarska proti veškerým formám korupce a zahrnovat účinná opatření a postupy pro prevenci, odhalování a řešení veškerých jednání, která ohrožují řádné využívání finančních prostředků, s přihlédnutím ke zjištěným rizikům.

5. V případě porušení povinnosti stanovené v odstavci 4, které ovlivňuje nebo může ovlivnit řádné provádění konkrétního podpůrného opatření, může Švýcarsko ve vztahu k dotčenému konkrétnímu podpůrnému opatření na základě posouzení a postupem, který zaručuje účinné právo partnerského státu být vyslechnut, přijmout vhodná, přiměřená a účinná opatření.
6. Švýcarsko může provádět kontroly v souladu se svými vnitřními požadavky. Partnerské státy za tímto účelem poskytnou veškerou nezbytnou pomoc, informace a dokumentaci.
7. Při provádění auditů švýcarské auditní orgány náležitě zohlední zásady jednotného auditu a proporcionality ve vztahu k úrovni rizika, aby se zabránilo zdvojování auditů a řídicích kontrol týchž výdajů s cílem minimalizovat náklady na řídicí kontroly a audity a administrativní zátěž příjemců.

ČÁST III

INSTITUCIONÁLNÍ USTANOVENÍ

ČLÁNEK 14

Smíšený výbor

1. Zřizuje se smíšený výbor.

Smíšený výbor skládá ze zástupců smluvních stran.

2. Smíšenému výboru spolupředsedají zástupce Unie a zástupce Švýcarska.
3. Smíšený výbor:
 - a) zajišťuje řádné fungování a účinnou správu a uplatňování této dohody;
 - b) poskytuje fórum pro vzájemné konzultace a průběžnou výměnu informací mezi smluvními stranami, zejména s cílem nalézt řešení jakýchkoli obtíží s výkladem nebo uplatňováním této dohody v souladu s článkem 16;
 - c) vydává doporučení smluvním stranám v záležitostech týkajících se této dohody;
 - d) přijímá rozhodnutí, je-li tak stanoveno v této dohodě, a
 - e) vykonává jakoukoli jinou pravomoc, kterou mu uděluje tato dohoda.
4. Smíšený výbor jedná na základě jednomyslnosti.

Rozhodnutí jsou pro smluvní strany závazná a smluvní strany přijmou veškerá nezbytná opatření k jejich provedení.

5. Smíšený výbor zasedá nejméně jednou ročně, střídavě v Bruselu a Bernu, pokud spolupředsedové nerozhodnou jinak. Sejde se rovněž na žádost kterékoli ze smluvních stran.

Spolupředsedové se mohou dohodnout, že se zasedání smíšeného výboru uskuteční prostřednictvím videokonference nebo telekonference.

6. Smíšený výbor přijme na svém prvním zasedání svůj jednací řád.

7. Smíšený výbor může rozhodnout o vytvoření jakékoli pracovní skupiny nebo skupiny odborníků, která mu může být nápomocna při plnění jeho povinností.

ČLÁNEK 15

Zásada výlučnosti

Smluvní strany se zavazují, že k urovnání sporů o výklad nebo uplatňování této dohody nepoužijí žádné jiné způsoby řešení, než které jsou stanoveny v této dohodě.

ČLÁNEK 16

Postup v případě obtíží s výkladem nebo uplatňováním

1. V případě obtíží s výkladem nebo uplatňováním dohody se smluvní strany vzájemně konzultují ve smíšeném výboru s cílem nalézt vzájemně přijatelné řešení. Za tímto účelem se smíšenému výboru poskytnou všechny užitečné informace, aby mohl situaci podrobně posoudit. Smíšený výbor posoudí všechny možnosti, které umožní zachovat řádné fungování dohody.
2. Pokud smíšený výbor není schopen nalézt řešení obtíží uvedených v odstavci 1 tohoto článku do tří měsíců ode dne, kdy mu byly předloženy, může kterákoli smluvní strana požádat rozhodčí soud, aby spor v souladu s pravidly stanovenými v protokolu o rozhodčím soudu (dále jen „protokol“) vyřešil.
3. Při řešení sporu mezi smluvními stranami podle této dohody má rozhodčí soud pravomoc vykládat tuto dohodu. Při určování souladu opatření s touto dohodou může rozhodčí soud ve vhodných případech zohlednit právo každé smluvní strany jiné než tato dohoda jako skutkovou okolnost. Rozhodčí soud přitom postupuje podle převládajícího výkladu práva jednotlivých smluvních stran jiného než této dohody, jak jej formulují soudy a orgány příslušné smluvní strany a v příslušných případech příslušné mezinárodní subjekty pro řešení sporů. Jakýkoli výklad práva smluvní strany jiného než této dohody rozhodčím soudem není pro soudy ani orgány této smluvní strany závazný.
4. Rozhodčí soud nemá pravomoc rozhodovat spory týkajících se provádění dohod s jednotlivými zeměmi.

5. Každá smluvní strana přijme veškerá nezbytná opatření, aby v dobré víře provedla rozhodnutí rozhodčího soudu.

Smluvní strana, u níž rozhodčí soud shledal, že dohodu nedodržela, informuje druhou smluvní stranu prostřednictvím smíšeného výboru o opatřeních, která přijala, aby vyhověla rozhodnutí rozhodčího soudu.

ČLÁNEK 17

Kompenzační opatření

1. Pokud smluvní strana, u níž rozhodčí soud shledal, že dohodu nedodržela, neinformuje druhou smluvní stranu v přiměřené lhůtě stanovené v souladu s čl. IV.2 odst. 6 protokolu o opatřeních, která přijala, aby vyhověla rozhodnutí rozhodčího soudu, nebo pokud se druhá smluvní strana domnívá, že oznámená opatření nejsou v souladu s rozhodnutím rozhodčího soudu, může tato druhá smluvní strana přijmout přiměřená kompenzační opatření v rámci této dohody nebo jakékoli dohody, která je součástí seznamu nástrojů podle definice v čl. 3 písm. a) (dále jen „kompenzační opatření“), s cílem odstranit možnou nerovnováhu. Tato druhá smluvní strana oznámí smluvní straně, u níž rozhodčí soud shledal, že dohodu nedodržela, kompenzační opatření, která jsou v oznámení upřesněna. Tato kompenzační opatření nabývají účinku tři měsíce ode dne oznámení.

2. Pokud smíšený výbor do jednoho měsíce ode dne oznámení zamýšlených kompenzačních opatření nepřijme rozhodnutí o jejich pozastavení, změně nebo zrušení, může kterákoli smluvní strana předložit otázku přiměřenosti těchto kompenzačních opatření k rozhodčímu řízení v souladu s protokolem.
3. Rozhodčí soud rozhoduje ve lhůtách stanovených v čl. III.8 odst. 4 protokolu.
4. Kompenzační opatření nesmějí mít zpětný účinek. Zejména musí být zachována práva a povinnosti, které jednotlivci a hospodářské subjekty nabyli již před nabytím účinku kompenzačních opatření.

ČÁST IV

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

ČLÁNEK 18

První finanční příspěvek Švýcarska podle této dohody a jednorázový dodatečný finanční závazek

1. Švýcarsko se zavazuje poskytnout svůj první finanční příspěvek podle této dohody (dále jen „první finanční příspěvek“) od 1. ledna 2030 do 31. prosince 2036 v souladu s přílohou II a jednorázový dodatečný finanční závazek na období od konce roku 2024 do konce roku 2029 v souladu s přílohou III.

2. Nejsou-li určité prvky prvního finančního příspěvku stanoveny v příloze II, uzavřou smluvní strany do dvanácti měsíců ode dne vstupu této dohody v platnost právně nezávazné memorandum o porozumění, aby splnily závazek přijatý podle odstavce 1 tohoto článku. Za tímto účelem zahájí smíšený výbor jednání okamžitě po dni vstupu této dohody v platnost.
3. Nejsou-li určité prvky jednorázového dodatečného finančního závazku stanoveny v příloze III, uzavřou smluvní strany do dvanácti měsíců ode dne vstupu této dohody v platnost právně nezávazné memorandum o porozumění, aby splnily závazek přijatý podle odstavce 1 tohoto článku. Za tímto účelem zahájí smíšený výbor jednání okamžitě po dni vstupu této dohody v platnost.
4. Prostředky přidělované jednotlivým zemím z prvního finančního příspěvku v oblasti soudržnosti a z jednorázového dodatečného finančního závazku jsou partnerským státům formálně přiděleny po uzavření příslušných dohod s jednotlivými zeměmi nejpozději tři roky ode dne vstupu této dohody v platnost.
5. Prostředky přidělované jednotlivým zemím z prvního finančního příspěvku v oblasti migrace jsou partnerským státům formálně přiděleny po uzavření příslušných dohod s jednotlivými zeměmi nejpozději pět let od začátku příspěvkového období.
6. Nejsou-li memoranda o porozumění uvedená v odstavcích 2 a 3 tohoto článku uzavřena ve lhůtě v nich uvedené, použije se obdobně čl. 4 odst. 4.
7. Nejsou-li dohody s jednotlivými zeměmi uvedené v odstavcích 4 a 5 tohoto článku uzavřeny ve lhůtě v nich uvedené, použije se obdobně čl. 5 odst. 6.

ČLÁNEK 19

Protokol, přílohy a dodatky

Protokol, přílohy a dodatky k této dohodě tvoří její nedílnou součást.

ČLÁNEK 20

Vstup v platnost

1. Smluvní strany tuto dohodu ratifikují nebo schválí vlastními postupy. Smluvní strany si navzájem oznámí dokončení vnitřních postupů nezbytných ke vstupu této dohody v platnost.
2. Tato dohoda vstupuje v platnost prvním dnem druhého měsíce následujícího po uložení posledního oznámení k následujícím nástrojům:
 - a) Institucionální protokol k Dohodě mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Švýcarskou konfederací na straně druhé o volném pohybu osob;
 - b) Pozměňovací protokol k Dohodě mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Švýcarskou konfederací na straně druhé o volném pohybu osob;
 - c) Institucionální protokol k Dohodě o letecké dopravě mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací;

- d) Pozměňovací protokol k Dohodě o letecké dopravě mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací;
- e) Protokol o státní podpoře k Dohodě o letecké dopravě mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací;
- f) Institucionální protokol k Dohodě mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přepravě zboží a cestujících po železnici a silnici;
- g) Pozměňovací protokol k Dohodě mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přepravě zboží a cestujících po železnici a silnici;
- h) Protokol o státní podpoře k Dohodě mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přepravě zboží a cestujících po železnici a silnici;
- i) Pozměňovací protokol k Dohodě mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o obchodu se zemědělskými produkty;
- j) Institucionální protokol k Dohodě mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o vzájemném uznávání posuzování shody;
- k) Pozměňovací protokol k Dohodě mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o vzájemném uznávání posuzování shody;
- l) Dohoda mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Švýcarskou konfederací na straně druhé o účasti Švýcarské konfederace na programech Unie;

- m) Dohoda mezi Evropskou unií a Švýcarskou konfederací o podmínkách účasti Švýcarské konfederace na činnosti Agentury Evropské unie pro Kosmický program.

ČLÁNEK 21

Výpověď

Každá smluvní strana může tuto dohodu vypovědět oznámením druhé smluvní straně. Tato dohoda pozbývá platnosti šest měsíců po obdržení tohoto oznámení.

Tato dohoda je sepsána ve dvou vyhotoveních v jazyce anglickém, bulharském, českém, dánském, estonském, finském, francouzském, chorvatském, irském, italském, litevském, lotyšském, maďarském, maltském, německém, nizozemském, polském, portugalském, rumunském, řeckém, slovenském, slovinském, španělském a švédském, přičemž všechna znění mají stejnou platnost.

NA DŮKAZ ČEHOŽ připojili níže podepsaní řádně zplnomocnění zástupci k této dohodě své podpisy.

V ... dne ...

Za Evropskou unií

Za Švýcarskou konfederací

PRVKY
PRAVIDELNÉHO FINANČNÍHO PŘÍSPĚVKU ŠVÝCARSKA
UVEDENÉHO V ČL. 4 ODS. 2 PÍSM. a)
PRO NÁSLEDUJÍCÍ PŘÍSPĚVKOVÁ OBDOBÍ

1. Výše finančního příspěvku Švýcarska na dané příspěvkové období se stanoví na základě těchto prvků:
 - a) výše finančního příspěvku Švýcarska za předchozí příspěvkové období, upravené poměrně podle délky daného příspěvkového období, případně včetně úpravy v souladu s článkem 10 dohody, upravené poměrně podle délky daného příspěvkového období;
 - b) zvýšení nebo snížení částky vyplývající z použití písmene a) v souladu s metodou stanovenou v dodatku 1 na základě těchto faktorů:
 - i) inflace ve Švýcarsku, měřená harmonizovaným indexem spotřebitelských cen (dále jen „HISC“) ve Švýcarsku, a
 - ii) korekčního faktoru, který řeší případný rozdíl mezi inflací ve Švýcarsku a inflací v partnerských státech v oblasti soudržnosti v rozsahu, v jakém není kompenzován vývojem směnného kurzu, s cílem zachovat kupní sílu pravidelného finančního příspěvku Švýcarska;

- c) zvýšení nebo snížení částky stanovené na základě písmen a) a b) při uvážení politických hledisek. Toto zvýšení nebo snížení nepřesáhne 10 % částky stanovené na základě písmen a) a b).
2. Podíl finančního příspěvku Švýcarska na dané příspěvkové období vyhrazený pro oblast soudržnosti činí nejméně 90 % částky stanovené v souladu s odstavcem 1.
 3. Podíl finančního příspěvku Švýcarska na dané příspěvkové období v oblasti soudržnosti vyčleněný na dohody s jednotlivými zeměmi činí nejméně 90 % částky finančního příspěvku Švýcarska vyhrazené pro tuto oblast, určené v souladu s odstavcem 2.
 4. Částka vyčleněná na dohody s jednotlivými zeměmi v oblasti soudržnosti se přidělí partnerským státům v souladu s klíčem pro stanovení příspěvku uvedeným v dodatku 2.

METODA
PRO STANOVENÍ ÚPRAVY
UVEDENÉ V ODS. 1 PÍSM. b) PŘÍLOHY I

Zvýšení nebo snížení uvedené v odst. 1 písm. b) přílohy I se vypočítá podle této metody:

1. Částka vyplývající z použití odst. 1 písm. a) přílohy I se vynásobí indexačním faktorem uvedeným v odstavci 2 tohoto dodatku.
2. Indexační faktor je součinem:
 - a) inflace ve Švýcarsku, měřené indexem HISC ve Švýcarsku, mezi posledním rokem, vypočítané jako aritmetický průměr za posledních dostupných dvanáct měsíců ke dni výpočtu, a prvním rokem předchozího příspěvkového období, vypočítané jako dvanáctiměsíční aritmetický průměr daného kalendářního roku, a
 - b) korekčního faktoru, měřeného poměrem reálného směnného kurzu skupiny partnerských států v oblasti soudržnosti v předchozím příspěvkovém období vůči Švýcarsku mezi posledním rokem a prvním rokem předchozího příspěvkového období, který odráží reálné zhodnocení nebo znehodnocení, jež tato skupina zaznamenala v daném období.

Pro účely výpočtu indexačního faktoru platí následující:

- i) reálný směnný kurz skupiny partnerských států v oblasti soudržnosti v předchozím příspěvkovém období se skládá z nominálního směnného kurzu těchto partnerských států vůči švýcarskému franku vynásobeného souhrnným ukazatelem založeným na HISC těchto partnerských států a vyděleného švýcarským HISC.

Reálné zhodnocení pro tuto skupinu partnerských států zahrnuje zvýšení reálného směnného kurzu a reálné znehodnocení pro tuto skupinu partnerských států zahrnuje snížení reálného směnného kurzu;

- ii) souhrnný ukazatel založený na HISC u těchto partnerských států se stanoví jako dvanáctiměsíční aritmetický průměr indexu HISC u této skupiny partnerských států za použití metodiky HISC stanovené v Dohodě mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o spolupráci v oblasti statistiky, uzavřené v Lucemburku dne 26. října 2004, přičemž však vahami je klíč pro stanovení příspěvku uvedený v dodatku 2;
- iii) nominální směnný kurz partnerských států vůči švýcarskému franku se stanoví jako vážený aritmetický průměr nominálních směnných kurzů těchto partnerských států vůči švýcarskému franku, přičemž vahami je klíč pro stanovení příspěvku uvedený v dodatku 2. Nominální směnné kurzy použité při výpočtu pro daný rok jsou dvanáctiměsíčním průměrem měsíčních údajů za daný rok odvozeným z denních směnných kurzů.

Komise vypočítá korekční faktor podle odst. 2 písm. b) tohoto dodatku. Tento výpočet Komise sdělí Švýcarsku prostřednictvím smíšeného výboru jeden měsíc po jeho získání.

3. Nejsou-li údaje pro daný rok dostupné, použijí se pro něj údaje za posledních dvanáct měsíců, které jsou ke dni výpočtu k dispozici.
4. Údaje HISC a údaje o směnném kurzu použité pro výpočet indexačního faktoru se získají od Statistického úřadu Unie (dále jen „Eurostat“) na základě statistik zveřejněných Eurostatem, s náležitým ohledem na Dohodu mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o spolupráci v oblasti statistiky, uzavřenou v Lucemburku dne 26. října 2004. V případě potřeby se údaje o směnných kurzech získají z veřejných databází Evropské centrální banky, centrálních bank partnerských států nebo Švýcarské národní banky.

KLÍČ PRO STANOVENÍ PŘÍSPĚVKU
V PŘÍPADĚ PRAVIDELNÉHO FINANČNÍHO PŘÍSPĚVKU ŠVÝCARSKA
V OBLASTI SOUDRŽNOSTI

Prostředky přidělované jednotlivým partnerským státům z finančního příspěvku Švýcarska v oblasti soudržnosti na dané příspěvkové období odpovídají procentnímu podílu švýcarského finančního příspěvku v oblasti soudržnosti získaného provedením těchto kroků:

- a) výpočtu aritmetického průměru podílů obyvatel a rozlohy partnerského státu na celkovém počtu obyvatel a celkové rozloze všech partnerských států. Pokud však podíl partnerského státu na celkovém počtu obyvatel převyšuje jeho podíl na celkové rozloze o pětinašobek nebo více, což dokládá mimořádně vysokou hustotu obyvatel, použije se v rámci tohoto kroku pouze podíl na celkovém počtu obyvatel;
- b) snížení nebo zvýšení procentních hodnot získaných výpočtem podle písmene a) koeficientem představujícím jednu třetinu procentního podílu, o který je HND na obyvatele daného partnerského státu podle standardu kupní síly vyšší nebo nižší než průměrný HND na obyvatele všech partnerských států (průměr vyjádřený jako 100 %), a
- c) přepočtení podílů získaných výpočtem podle písmene b) tak, aby se jejich součet rovnal 100 %.

Referenční období pro údaje, které mají být použity, je stejné jako referenční období, jež se použije pro Fond soudržnosti Unie platný v den zahájení příslušného příspěvkového období, nebo pokud není k dispozici, poslední tříleté období, za které jsou údaje dostupné.

PRVNÍ FINANČNÍ PŘÍSPĚVEK ŠVÝCARSKA
PODLE TÉTO DOHODY NA OBDOBÍ 2030–2036

1. První finanční příspěvek Švýcarska podle této dohody (dále jen „první finanční příspěvek“) na období od 1. ledna 2030 do 31. prosince 2036 (dále jen „příspěvkové období“) činí 350 000 000 CHF na každý rok tohoto období.
2. Z částky uvedené v odstavci 1 na každý rok příspěvkového období se 308 000 000 CHF přidělí na spolupráci v oblasti soudržnosti a 42 000 000 CHF na spolupráci v oblasti migrace.
3. První finanční příspěvek Švýcarska přispívá k cílům stanoveným v článku 1 této dohody.
4. První finanční příspěvek Švýcarska je prováděn po dobu deseti let (dále jen „prováděcí období“), počínaje stejným dnem jako příspěvkové období.
5. Podíl finančního příspěvku v oblasti soudržnosti vyčleněný na dohody s jednotlivými zeměmi činí alespoň 90 % částky přidělené na tuto oblast.
6. Švýcarsku je k dispozici až 5 % příslušných částek na spolupráci v oblasti soudržnosti a migrace na pokrytí nákladů na řízení a až 2 % na sdílení švýcarských odborných znalostí (Švýcarský fond odbornosti a partnerství).

7. Partnerskými státy pro spolupráci v oblasti soudržnosti jsou členské státy Unie, jejichž HND na obyvatele podle standardu kupní síly je nižší než 90 % průměrného HND Unie na obyvatele podle standardu kupní síly za stejné referenční období. Referenční období pro údaje, které mají být použity, je stejné jako referenční období, jež se použije pro určení způsobilosti členských států Unie v rámci Fondu soudržnosti Unie platného ke dni zahájení příslušného příspěvkového období.
8. Potenciálními partnerskými státy v oblasti migrace jsou členské státy Unie, které čelí mimořádnému migračnímu tlaku nebo které se se Švýcarskem dohodnou na potřebě posílit řízení migrace.
9. V oblastech spolupráce týkajících se soudržnosti a migrace mohou smluvní strany dosáhnout vzájemného porozumění ohledně vyhrazení zvláštní částky pro fond zaměřený na konkrétní téma (soudržnost) a pro fond rychlé reakce (migrace). V příslušných případech jsou dané prvky stanoveny v memorandu o porozumění v souladu s čl. 18 odst. 2 dohody.
10. Tematické oblasti spolupráce v rámci prvního finančního příspěvku Švýcarska vycházejí z úspěšné spolupráce v rámci předchozího příspěvku Švýcarska vybraným členským státům Unie. Doplňují Unii vyvíjené úsilí v oblasti soudržnosti a řízení migrace na začátku příspěvkového období.
11. V souladu s čl. 18 odst. 2 dohody smluvní strany v memorandu o porozumění upřesní, o jaké oblasti zájmu z následujících tematických oblastí se jedná:
 - a) soudržnost:
 - i) inkluzivní lidský a sociální rozvoj;

- ii) udržitelný hospodářský rozvoj podporující začlenění;
 - iii) zelená transformace a
 - iv) demokracie a účast;
- b) migrace.
-

JEDNORÁZOVÝ DODATEČNÝ FINANČNÍ ZÁVAZEK ŠVÝCARSKA
NA OBDOBÍ
OD KONCE ROKU 2024 DO KONCE ROKU 2029

1. V souladu s článkem 18 této dohody se Švýcarsko zavazuje poskytnout jednorázový dodatečný finanční závazek na období od konce roku 2024 do konce roku 2029, který odráží úroveň partnerství a spolupráce Švýcarska a Unie v uvedeném období. Tento jednorázový dodatečný finanční závazek činí 130 000 000 CHF ročně až do vstupu dohod uvedených v čl. 20 odst. 2 této dohody v platnost a 350 000 000 CHF ročně na období mezi vstupem dohod uvedených v čl. 20 odst. 2 této dohody v platnost a koncem roku 2029. Pro rok, v němž vstoupí v platnost dohoda uvedená v čl. 20 odst. 2 této dohody, se částka jednorázového dodatečného závazku vypočítá poměrným dílem.
2. Jednorázový dodatečný finanční závazek Švýcarska je prováděn po dobu deseti let (dále jen „prováděcí období“), počínaje stejným dnem jako příspěvkové období prvního finančního příspěvku Švýcarska.
3. Jednorázový dodatečný finanční závazek se použije na spolupráci v oblasti soudržnosti.
4. Podíl jednorázového finančního závazku vyčleněný na dohody s jednotlivými zeměmi musí činit alespoň 90 % částky jednorázového dodatečného finančního závazku Švýcarska.

5. Švýcarsku je k dispozici až 5 % částky jednorázového finančního závazku na pokrytí nákladů na řízení a až 2 % na sdílení švýcarských odborných znalostí (Švýcarský fond odbornosti a partnerství).
6. Partnerskými státy pro spolupráci jsou členské státy Unie, jejichž HND na obyvatele podle standardu kupní síly je nižší než 90 % průměrného HND Unie na obyvatele podle standardu kupní síly za stejné referenční období. Referenční období pro údaje, které mají být použity, je stejné jako referenční období, jež se použije pro určení způsobilosti členských států Unie v rámci Fondu soudržnosti Unie platného ke dni zahájení prováděcího období jednorázového dodatečného finančního závazku.
7. Smluvní strany mohou dosáhnout vzájemného porozumění ohledně vyhrazení zvláštní částky pro fond zaměřený na konkrétní téma v oblasti soudržnosti. V příslušných případech jsou dané prvky stanoveny v memorandu o porozumění v souladu s čl. 18 odst. 3 dohody.
8. Není-li v článku 18 této dohody a v této příloze stanoveno jinak, použijí se cíle a pravidla pro provádění pravidelného finančního příspěvku Švýcarska stanovené v dohodě obdobně na jednorázový dodatečný finanční závazek.
9. Tematické oblasti spolupráce v rámci jednorázového dodatečného finančního závazku Švýcarska vycházejí z úspěšné spolupráce v rámci předchozího příspěvku Švýcarska vybraným členským státům Unie. Doplnují Uní vyvíjené úsilí v oblasti soudržnosti na začátku prováděcího období jednorázového dodatečného finančního závazku.

10. V souladu s čl. 18 odst. 3 dohody smluvní strany v memorandu o porozumění upřesní, o jaké oblasti zájmu z následujících tematických oblastí se jedná:

- i) inkluzivní lidský a sociální rozvoj;
 - ii) udržitelný hospodářský rozvoj podporující začlenění;
 - iii) zelená transformace a
 - iv) demokracie a účast.
-

PROTOKOL
O ROZHODČÍM SOUDU

KAPITOLA I

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

ČLÁNEK I.1

Oblast působnosti

Pokud jedna ze smluvních stran (dále jen „strany“) předloží spor k rozhodčímu řízení v souladu s čl. 16 odst. 2 nebo čl. 17 odst. 2 dohody, použijí se pravidla stanovená v tomto protokolu.

ČLÁNEK I.2

Soudní kancelář a služby sekretariátu

Mezinárodní úřad Stálého rozhodčího soudu v Haagu (dále jen „Mezinárodní úřad“) plní funkce soudní kanceláře a poskytuje nezbytné služby sekretariátu.

ČLÁNEK I.3

Oznámení a výpočet lhůt

1. Oznámení, včetně sdělení nebo návrhů, směji být zasílána jakýmkoli komunikačním prostředkem, který osvědčuje jejich předání nebo umožňuje jejich ověření.
2. Tato oznámení směji být zasílána elektronicky pouze v případě, že strana určila nebo schválila adresu zvlášť pro tento účel.
3. Tato oznámení se zasílají v případě Švýcarska odboru pro Evropu švýcarského Federálního ministerstva zahraničních věcí a v případě Unie právní službě Komise.
4. Jakákoli lhůta stanovená v tomto protokolu běží ode dne následujícího po příslušné události nebo jednání. Pokud poslední den pro doručení dokumentu připadá na nepracovní den orgánů Unie nebo vlády Švýcarska, končí lhůta pro doručení dokumentu první následující pracovní den. Do lhůty se započítávají dny pracovního klidu, které spadají do daného období.

ČLÁNEK I.4

Oznámení o zahájení rozhodčího řízení

1. Strana, která hodlá zahájit rozhodčí řízení (dále jen „žalující strana“), zašle druhé straně (dále jen „žalovaná strana“) a Mezinárodnímu úřadu oznámení o zahájení rozhodčího řízení.
2. Rozhodčí řízení se považuje za zahájené dnem následujícím po dni, kdy oznámení o jeho zahájení obdrží žalovaná strana.
3. Oznámení o zahájení rozhodčího řízení musí obsahovat tyto informace:
 - a) požadavek, aby byl spor předložen k rozhodčímu řízení;
 - b) jména a kontaktní údaje stran;
 - c) jméno a adresa zástupce nebo zástupců žalující strany;
 - d) právní základ řízení (čl. 16 odst. 2 nebo čl. 17 odst. 2 dohody) a:
 - i) v případech uvedených v čl. 16 odst. 2 dohody otázku, která vedla ke sporu, jak byla oficiálně zařazena k vyřešení na pořad jednání smíšeného výboru v souladu s čl. 16 odst. 1 dohody, a

- ii) v případech uvedených v čl. 17 odst. 2 dohody rozhodnutí rozhodčího soudu, případná prováděcí opatření uvedená v čl. 16 odst. 5 dohody a sporná kompenzační opatření;
 - e) určení jakéhokoli pravidla, které je předmětem sporu nebo se k němu vztahuje;
 - f) stručný popis sporu a
 - g) určení rozhodce, nebo má-li být jmenováno pět rozhodců, určení dvou rozhodců.
4. Žádné tvrzení týkající se dostatečnosti oznámení o zahájení rozhodčího řízení nebrání ustavení rozhodčího soudu. Spor s konečnou platností rozhodne rozhodčí soud.

ČLÁNEK I.5

Odpověď na oznámení o zahájení rozhodčího řízení

1. Do 60 dnů od obdržení oznámení o zahájení rozhodčího řízení zašle žalovaná strana žalující straně a Mezinárodnímu úřadu odpověď na oznámení o zahájení rozhodčího řízení, která obsahuje tyto informace:
- a) jména a kontaktní údaje stran;
 - b) jméno a adresa zástupce nebo zástupců žalované strany;

c) odpověď na informace uvedené v oznámení o zahájení rozhodčího řízení v souladu s čl. I.4 odst. 3 písm. d), e) a f) a

d) určení rozhodce, nebo má-li být jmenováno pět rozhodců, určení dvou rozhodců.

2. Neposkytnutí odpovědi nebo neúplná či opožděná odpověď žalované strany na oznámení o zahájení rozhodčího řízení nebrání ustavení rozhodčího soudu. Spor s konečnou platností rozhodne rozhodčí soud.

3. Požádá-li žalovaná strana ve své odpovědi na oznámení o zahájení rozhodčího řízení, aby se rozhodčí soud skládal z pěti rozhodců, určí žalující strana do 30 dnů od obdržení odpovědi na oznámení o zahájení rozhodčího řízení dalšího rozhodce.

ČLÁNEK I.6

Zastoupení a pomoc

1. Strany jsou před rozhodčím soudem zastoupeny jedním nebo více zástupci. Zástupcům mohou být nápomocni poradci nebo advokáti.

2. Jakákoli změna zástupců nebo jejich adres se oznámí druhé straně, Mezinárodnímu úřadu a rozhodčímu soudu. Rozhodčí soud může kdykoli z vlastního podnětu nebo na žádost strany požadovat důkazy o pravomocích udělených zástupcům stran.

KAPITOLA II

SLOŽENÍ ROZHODČÍHO SOUDU

ČLÁNEK II.1

Počet rozhodců

Rozhodčí soud se skládá ze tří rozhodců. Požádá-li o to žalující strana ve svém oznámení o zahájení rozhodčího řízení nebo žalovaná strana ve své odpovědi na oznámení o zahájení rozhodčího řízení, skládá se rozhodčí soud z pěti rozhodců.

ČLÁNEK II.2

Jmenování rozhodců

1. Mají-li být jmenováni tři rozhodci, jmenuje každá ze stran jednoho z nich. Tito dva rozhodci jmenovaní stranami vyberou třetího rozhodce, který bude předsedou rozhodčího soudu.
2. Má-li být jmenováno pět rozhodců, jmenuje každá ze stran dva z nich. Tito čtyři rozhodci jmenovaní stranami vyberou pátého rozhodce, který bude předsedou rozhodčího soudu.

3. Pokud do 30 dnů od jmenování posledního rozhodce jmenovaného stranami nedosáhnou rozhodci dohody o výběru předsedy rozhodčího soudu, jmenuje předsedu generální tajemník Stálého rozhodčího soudu.

4. Na pomoc při výběru rozhodců, kteří mají tvořit rozhodčí soud, se vytvoří a v případě potřeby aktualizuje orientační seznam osob disponujících kvalifikacemi uvedenými v odstavci 6, který je společný pro všechny dvoustranné dohody v oblastech souvisejících s vnitřním trhem, jichž se Švýcarsko účastní, jakož i pro Dohodu mezi Evropskou unií a Švýcarskou konfederací o ochraně zdraví (dále jen „dohoda o ochraně zdraví“), Dohodu mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o obchodu se zemědělskými produkty, uzavřenou v Lucemburku dne 21. června 1999 (dále jen „dohoda o obchodu se zemědělskými produkty“), a Dohodu mezi Evropskou unií a Švýcarskou konfederací o pravidelném finančním příspěvku Švýcarska na snižování hospodářských a sociálních rozdílů v Evropské unii (dále jen „dohoda o pravidelném finančním příspěvku Švýcarska“). Smíšený výbor tento seznam přijme a aktualizuje rozhodnutím pro účely dohody.

5. Pokud některá ze stran rozhodce nejmenuje, jmenuje jej generální tajemník Stálého rozhodčího soudu ze seznamu uvedeného v odstavci 4. Není-li takový seznam, jmenuje rozhodce losem generální tajemník Stálého rozhodčího soudu z osob, které byly formálně navrženy jednou ze stran nebo oběma stranami pro účely odstavce 4.

6. Osoby tvořící rozhodčí soud musí být vysoce kvalifikované osoby s vazbami na strany nebo bez nich, u nichž je zaručena nezávislost a neexistence střetu zájmů, jakož i široká škála zkušeností. Musí mít zejména odborné znalosti v oblasti práva a záležitostí, na něž se vztahuje tato dohoda, nesmějí přijímat pokyny od žádné ze stran, musí zastávat svou funkci jako soukromé osoby a nesmějí jednat podle pokynů žádné organizace nebo vlády, pokud jde o záležitosti týkající se sporu. Předseda rozhodčího soudu musí mít rovněž zkušenosti s postupy řešení sporů.

ČLÁNEK II.3

Prohlášení rozhodců

1. Pokud se zvažuje jmenování určité osoby rozhodcem, oznámí tato osoba všechny okolnosti, které by mohly vyvolat oprávněné pochybnosti o její nestrannosti nebo nezávislosti. Od svého jmenování a během celého rozhodčího řízení oznamuje rozhodce tyto okolnosti neprodleně stranám a ostatním rozhodcům, pokud tak již neučinil.
2. Rozhodce může být odvolán, pokud existují okolnosti, které by mohly vyvolat oprávněné pochybnosti o jeho nestrannosti nebo nezávislosti.
3. Strana smí požádat o odvolání rozhodce, kterého jmenovala, pouze z důvodu, který se dozvěděla až po tomto jmenování.
4. Pokud rozhodce nejedná nebo pokud nemůže *de iure* nebo *de facto* plnit svou úlohu, použije se postup pro odvolání rozhodců stanovený v článku II.4.

ČLÁNEK II.4

Odvolání rozhodců

1. Strana, která chce odvolat rozhodce, podá žádost o odvolání do 30 dnů ode dne, kdy jí bylo jmenování daného rozhodce oznámeno, nebo do 30 dnů ode dne, kdy se dozvěděla o okolnostech uvedených v článku II.3.
2. Žádost o odvolání se zasílá druhé straně, odvolanému rozhodci, ostatním rozhodcům a Mezinárodnímu úřadu. Musí v ní být uvedeny důvody žádosti o odvolání.
3. Pokud byla podána žádost o odvolání, může jí druhá strana vyhovět. Daný rozhodce může rovněž odstoupit. Vyhovění žádosti o odvolání nebo odstoupení nepředstavuje uznání důvodů žádosti o odvolání.
4. Pokud do 15 dnů ode dne oznámení žádosti o odvolání druhá strana této žádosti o odvolání nevyhoví ani daný rozhodce neodstoupí, může strana, která o odvolání žádá, požádat generálního tajemníka Stálého rozhodčího soudu, aby o odvolání rozhodl.
5. Nedohodnou-li se strany jinak, musí rozhodnutí uvedené v odstavci 4 obsahovat odůvodnění.

ČLÁNEK II.5

Nahrazení rozhodce

1. S výhradou odstavce 2 tohoto článku, je-li během rozhodčího řízení nutné rozhodce nahradit, je náhradník jmenován nebo vybrán v souladu s postupem stanoveným v článku II.2, který se použije na jmenování nebo výběr rozhodce, který má být nahrazen. Tento postup se použije i v případě, že jedna strana nevyužila svého práva jmenovat rozhodce, který má být nahrazen, nebo se tohoto jmenování účastnit.
2. V případě nahrazení rozhodce se řízení obnoví ve fázi, kdy nahrazený rozhodce přestal vykonávat své funkce, nerozhodne-li rozhodčí soud jinak.

ČLÁNEK II.6

Zproštění odpovědnosti

S výjimkou případů úmyslného protiprávního jednání nebo hrubé nedbalosti se strany v maximální míře povolené použitelným právem zřeknou jakýchkoli kroků proti rozhodcům za jakékoli konání nebo opomenutí v souvislosti s rozhodčím řízením.

KAPITOLA III

ROZHODČÍ ŘÍZENÍ

ČLÁNEK III.1

Obecná ustanovení

1. Datem ustavení rozhodčího soudu je den, kdy přijal své jmenování poslední rozhodce.
2. Rozhodčí soud zajistí, aby se stranám dostalo rovného zacházení a aby každá z nich měla ve vhodné fázi řízení dostatečnou možnost uplatnit svá práva a přednést svou věc. Rozhodčí soud vede řízení tak, aby nedocházelo k průtahům a zbytečným výdajům a aby byl spor mezi stranami vyřešen.
3. Nerozhodne-li rozhodčí soud po vyslechnutí stran jinak, koná se slyšení.
4. Zasílá-li strana rozhodčímu soudu sdělení, učiní tak prostřednictvím Mezinárodního úřadu a současně zašle kopii druhé straně. Mezinárodní úřad zašle kopii tohoto sdělení každému rozhodci.

ČLÁNEK III.2

Místo konání rozhodčího řízení

Místem konání rozhodčího řízení je Haag. Pokud to vyžadují výjimečné okolnosti, může rozhodčí soud zasedat na jakémkoli jiném místě, které považuje za vhodné pro své jednání.

ČLÁNEK III.3

Jazyk

1. Jazyky řízení jsou francouzština a angličtina.
2. Rozhodčí soud může nařídit, aby byl ke všem dokumentům připojeným k žalobě nebo k žalobní odpovědi a ke všem dalším dokumentům předloženým v průběhu řízení v původním jazyce přiložen překlad do jednoho z jazyků řízení.

ČLÁNEK III.4

Žaloba

1. Žalující strana zašle svou žalobu písemně žalované straně a rozhodčímu soudu prostřednictvím Mezinárodního úřadu ve lhůtě stanovené rozhodčím soudem. Žalující strana se může rozhodnout, že své oznámení o zahájení rozhodčího řízení podle článku I.4 bude považovat za žalobu, pokud rovněž splňuje podmínky stanovené v odstavcích 2 a 3 tohoto článku.

2. Žaloba musí obsahovat tyto informace:
 - a) informace uvedené v čl. I.4 odst. 3 písm. b) až f);
 - b) popis skutečností předložených na podporu žalobního nároku a
 - c) právní argumenty předložené na podporu žalobního nároku.
3. K žalobě musí být pokud možno přiloženy veškeré dokumenty a jiné důkazy uvedené žalující stranou nebo na ně musí žaloba odkazovat.

ČLÁNEK III.5

Žalobní odpověď

1. Žalovaná strana zašle svou žalobní odpověď písemně žalující straně a rozhodčímu soudu prostřednictvím Mezinárodního úřadu ve lhůtě stanovené rozhodčím soudem. Žalovaná strana se může rozhodnout, že odpověď na oznámení o zahájení rozhodčího řízení podle článku I.5 bude považovat za žalobní odpověď, pokud rovněž splňuje podmínky stanovené v odstavci 2 tohoto článku.
2. Žalobní odpověď musí odpovídat na body žaloby uvedené v souladu s čl. III.4 odst. 2 písm. a), b) a c) tohoto protokolu. Musí k ní být pokud možno přiloženy veškeré dokumenty a jiné důkazy uvedené žalovanou stranou nebo na ně musí žalobní odpověď odkazovat.

3. V žalobní odpovědi nebo v pozdější fázi rozhodčího řízení, pokud rozhodčí soud rozhodne, že prodlení je odůvodněno okolnostmi, může žalovaná strana podat vzájemný návrh za předpokladu, že je pro něj rozhodčí soud příslušný.
4. Na vzájemný návrh se použije čl. III.4 odst. 2 a 3.

ČLÁNEK III.6

Pravomoc vést rozhodčí řízení

1. Rozhodčí soud rozhodne o své pravomoci na základě čl. 16 odst. 2 nebo čl. 17 odst. 2 dohody.
2. V případech uvedených v čl. 16 odst. 2 dohody má rozhodčí soud pravomoc zkoumat otázku, která vedla ke sporu, jak byla oficiálně zařazena k vyřešení na pořad jednání smíšeného výboru v souladu s čl. 16 odst. 1 dohody.
3. V případech uvedených v čl. 17 odst. 2 dohody má rozhodčí soud, který projednával hlavní věc, pravomoc zkoumat přiměřenost sporných kompenzačních opatření, včetně případů, kdy tato opatření byla zcela nebo zčásti přijata v jiné dvoustranné dohodě, která je uvedena na seznamu nástrojů vymezeném v čl. 3 písm. a) dohody.

4. Předběžná námitka nedostatku pravomoci rozhodčího soudu musí být podána nejpozději v žalobní odpovědi nebo – v případě vzájemného návrhu – v replice. Skutečnost, že strana jmenovala rozhodce nebo se účastnila jeho jmenování, ji nezavazuje práva vznést takovou předběžnou námitku. Předběžná námitka ohledně toho, že by spor překročil pravomoci rozhodčího soudu, musí být vznesena, jakmile během rozhodčího řízení vyvstane otázka, která údajně překračuje jeho pravomoci. Rozhodčí soud může v každém případě povolit předběžnou námitku vznesenou po uplynutí stanovené lhůty, pokud se domnívá, že k prodlení došlo z oprávněného důvodu.
5. Rozhodčí soud může o předběžné námitce uvedené v odstavci 4 rozhodnout buď tak, že ji bude považovat za předběžnou otázku, nebo prostřednictvím rozhodnutí ve věci samé.

ČLÁNEK III.7

Jiná písemná podání

Rozhodčí soud po konzultaci se stranami rozhodne o tom, jaká jiná písemná podání kromě žaloby a žalobní odpovědi strany musí nebo mohou předložit, a stanoví lhůtu pro jejich předložení.

ČLÁNEK III.8

Lhůty

1. Lhůty stanovené rozhodčím soudem pro předání písemných dokumentů, včetně žaloby a žalobní odpovědi, nepřekročí 90 dnů, nedohodnou-li se strany jinak.
2. Rozhodčí soud přijme konečné rozhodnutí do dvanácti měsíců ode dne svého ustavení. Ve výjimečných případech spojených se zvláštními obtížemi může rozhodčí soud tuto lhůtu prodloužit až o další tři měsíce.
3. Lhůty stanovené v odstavcích 1 a 2 se zkrátí na polovinu v těchto případech:
 - a) na žádost žalující nebo žalované strany, pokud rozhodčí soud do 30 dnů od této žádosti po vyslechnutí druhé strany rozhodne, že se jedná o naléhavý případ;
 - b) v případech uvedených v čl. 4 odst. 4 a čl. 18 odst. 6 dohody;
 - c) v případech uvedených v čl. 5 odst. 6 a čl. 18 odst. 7 dohody, pokud Švýcarsko neuzavřelo žádné dohody s jednotlivými zeměmi, nebo
 - d) pokud se na tom strany dohodnou.

4. V případech uvedených v čl. 17 odst. 2 dohody přijme rozhodčí soud své konečné rozhodnutí do šesti měsíců od data, kdy byla oznámena kompenzační opatření v souladu s čl. 17 odst. 1 dohody.

ČLÁNEK III.9

Předběžná opatření

1. V případech uvedených v čl. 17 odst. 2 dohody může kterákoli ze stran v kterékoli fázi rozhodčího řízení požádat o předběžná opatření spočívající v pozastavení kompenzačních opatření.
2. Žádost podle odstavce 1 musí označovat předmět sporu, okolnosti, které dokládají naléhavost, jakož i skutkové i právní důvody, které *prima facie* odůvodňují nařízení navrhovaných předběžných opatření. Musí obsahovat veškeré dostupné důkazy a důkazní návrhy, jež mají odůvodnit nařízení předběžných opatření.
3. Strana, která žádá o předběžná opatření, zašle svou žádost písemně druhé straně a rozhodčímu soudu prostřednictvím Mezinárodního úřadu. Rozhodčí soud stanoví krátkou lhůtu, v níž může druhá strana předložit písemná nebo ústní vyjádření.

4. Rozhodčí soud do jednoho měsíce od podání žádosti uvedené v odstavci 1 rozhodne o pozastavení sporných kompenzačních opatření, jsou-li splněny tyto podmínky:
- a) rozhodčí soud je *prima facie* přesvědčen o opodstatněnosti věci předložené v žádosti stranou, která žádá o předběžná opatření;
 - b) rozhodčí soud se domnívá, že až do konečného rozhodnutí by strana žádající o předběžná opatření utrpěla vážnou a nenapravitelnou újmu, pokud by nedošlo k pozastavení kompenzačních opatření, a
 - c) újma způsobená straně žádající o předběžná opatření okamžitým uplatněním sporných kompenzačních opatření převažuje nad zájmem na okamžitém a účinném uplatňování daných opatření.
5. Rozhodnutí přijaté rozhodčím soudem podle odstavce 4 má pouze prozatímní účinek a není jím dotčeno rozhodnutí rozhodčího soudu ve věci samé.
6. Nestanoví-li rozhodnutí přijaté rozhodčím soudem v souladu s odstavcem 4 tohoto článku dřívější datum pro ukončení pozastavení, končí pozastavení přijetím konečného rozhodnutí podle čl. 17 odst. 2 protokolu.

7. Aby se předešlo pochybnostem, pro účely tohoto článku se rozumí, že rozhodčí soud při zvažování příslušných zájmů strany žádající o předběžná opatření a druhé strany zohlední zájmy fyzických osob a hospodářských subjektů stran, avšak toto zohlednění nesmí vést k přiznání procesního postavení těmto fyzickým osobám nebo hospodářským subjektům před rozhodčím soudem.

ČLÁNEK III.10

Důkazní prostředky

1. Každá strana předloží důkazy o skutečnostech, které jsou základem jejího nároku nebo její obhajoby.
2. Rozhodčí soud může na žádost jedné ze stran nebo z vlastního podnětu požádat strany o relevantní informace, které považuje za nezbytné a vhodné. Rozhodčí soud stanoví stranám lhůtu pro odpověď na jeho žádost.
3. Rozhodčí soud může na žádost jedné ze stran nebo z vlastního podnětu požádat jakýkoli zdroj o jakékoli informace, které považuje za vhodné. Rozhodčí soud si může rovněž vyžádat stanovisko odborníků, považuje-li to za vhodné, a v příslušných případech s výhradou jakýchkoli podmínek dohodnutých stranami.
4. Všechny informace získané rozhodčím soudem podle tohoto článku se poskytnou stranám a strany k nim mohou rozhodčímu soudu předložit připomínky.

5. Rozhodčí soud poté, co si vyžádal stanovisko druhé strany, přijme vhodná opatření k řešení veškerých otázek vznesených kteroukoli ze stran, které se týkají ochrany osobních údajů, služebního tajemství a oprávněných zájmů důvěrnosti.
6. Rozhodčí soud rozhoduje o přípustnosti, relevantnosti a síle předložených důkazů.

ČLÁNEK III.11

Slyšení

1. Pokud se musí konat slyšení, rozhodčí soud po konzultaci se stranami oznámí stranám s dostatečným předstihem jeho datum, čas a místo.
2. Slyšení je veřejné, nerozhodne-li rozhodčí soud z vážných důvodů z vlastního podnětu nebo na návrh stran jinak.
3. O každém slyšení vypracuje a podepíše předseda rozhodčího soudu protokol. Pouze tyto protokoly jsou závazné.
4. Rozhodčí soud může rozhodnout o tom, že se slyšení bude konat virtuálně, v souladu s praxí Mezinárodního úřadu. Strany musí být o této praxi včas informovány. V takových případech se použije odstavec 1 přiměřeně a odstavec 3.

ČLÁNEK III.12

Absence konání

1. Pokud žalující strana ve lhůtě stanovené tímto protokolem nebo rozhodčím soudem bez dostatečného důvodu nepředloží svou žalobu, nařídí rozhodčí soud ukončení rozhodčího řízení, pokud neexistují nevyřešené otázky, u nichž může být rozhodnutí nezbytné, a pokud to rozhodčí soud považuje za vhodné.

Pokud žalovaná strana ve lhůtě stanovené tímto protokolem nebo rozhodčím soudem bez dostatečného důvodu nepředloží svou odpověď na oznámení o zahájení rozhodčího řízení nebo svou žalobní odpověď, nařídí rozhodčí soud pokračování v řízení, aniž by toto nepředložení samo o sobě považoval za přijetí tvrzení žalující strany.

Druhý pododstavec se použije i v případě, že žalující strana nepředloží repliku na vzájemný návrh.

2. Pokud se strana řádně předvolaná v souladu s čl. III.11 odst. 1 nedostaví ke slyšení a nedoloží dostatečné důvody, proč tak neučinila, může rozhodčí soud v rozhodčím řízení pokračovat.

3. Pokud strana, která byla rozhodčím soudem řádně vyzvána k předložení dalších důkazů, tak neučiní ve stanovených lhůtách, aniž by prokázala dostatečné důvody, proč tak neučinila, může rozhodčí soud rozhodnout na základě důkazů, které má k dispozici.

ČLÁNEK III.13

Ukončení řízení

1. Je-li prokázáno, že strany měly přiměřeně možnost předložit své argumenty, může rozhodčí soud prohlásit řízení za ukončené.
2. Rozhodčí soud může, považuje-li to za nezbytné vzhledem k výjimečným okolnostem, rozhodnout z vlastního podnětu nebo na žádost strany o opětovném zahájení řízení kdykoli před přijetím svého rozhodnutí.

KAPITOLA IV

ROZHODNUTÍ

ČLÁNEK IV.1

Rozhodnutí

Rozhodčí soud usiluje o přijetí rozhodnutí na základě konsensu. Ukáže-li se však, že není možné přijmout rozhodnutí na základě konsensu, je rozhodnutí rozhodčího soudu přijato většinou rozhodců.

ČLÁNEK IV.2

Podoba a účinek rozhodnutí rozhodčího soudu

1. Rozhodčí soud může v různých okamžicích přijímat samostatná rozhodnutí o různých otázkách.
2. Veškerá rozhodnutí se vydávají v písemné podobě a uvádějí důvody, o které se opírají. Jsou pro strany konečná a závazná.
3. Rozhodnutí rozhodčího soudu musí být podepsáno rozhodci a musí uvádět datum svého přijetí a místo konání rozhodčího řízení. Kopii rozhodnutí podepsaného rozhodci zašle stranám Mezinárodní úřad.
4. Mezinárodní úřad rozhodnutí rozhodčího soudu zveřejní.

Při zveřejňování rozhodnutí rozhodčího soudu Mezinárodní úřad dodržuje relevantní pravidla týkající se ochrany osobních údajů, služebního tajemství a oprávněných zájmů důvěrnosti.

Pravidla uvedená v druhém pododstavci jsou totožná pro všechny dvoustranné dohody v oblastech souvisejících s vnitřním trhem, jichž se Švýcarsko účastní, jakož i pro dohodu o ochraně zdraví, dohodu o obchodu se zemědělskými produkty a dohodu o pravidelném finančním příspěvku Švýcarska. Smíšený výbor tato pravidla přijme a aktualizuje rozhodnutím pro účely dohody.

5. Strany musí vyhovět všem rozhodnutím rozhodčího soudu neprodleně.

6. V případech uvedených v čl. 16 odst. 2 dohody a po obdržení stanoviska stran stanoví rozhodčí soud v rozhodnutí ve věci samé přiměřenou lhůtu pro vyhovění svému rozhodnutí v souladu s čl. 16 odst. 5 dohody s přihlédnutím k vnitřním postupům stran.

ČLÁNEK IV.3

Rozhodné právo, pravidla výkladu, mediátor

1. Rozhodným právem je dohoda, jakož i pravidla a zásady mezinárodního práva použitelné mezi stranami pro výklad smluv.
2. Předchozí rozhodnutí přijatá orgánem pro řešení sporů, pokud jde o přiměřenost kompenzačních opatření podle jiné dvoustranné dohody z těch, která jsou uvedena v čl. 17 odst. 1 dohody, jsou pro rozhodčí soud závazná.
3. Rozhodčí soud nesmí rozhodovat jako mediátor nebo *ex aequo et bono*.

ČLÁNEK IV.4

Vzájemně dohodnuté řešení nebo jiné důvody pro ukončení řízení

1. Strany se mohou kdykoli vzájemně dohodnout na řešení svého sporu. Každé takové řešení sdělí společně rozhodčímu soudu. Pokud je nutné, aby řešení bylo schváleno podle relevantních domácích postupů kterékoli strany, musí oznámení obsahovat odkaz na uvedený požadavek a rozhodčí řízení se pozastaví. Rozhodčí řízení se ukončí, pokud se takové schválení nevyžaduje, nebo po oznámení ukončení všech takových domácích postupů.
2. Pokud žalující strana v průběhu řízení písemně informuje rozhodčí soud o tom, že si nepřeje pokračovat v řízení, a pokud žalovaná strana ke dni, kdy toto sdělení rozhodčí soud obdržel, dosud neučinila žádné kroky v řízení, vydá rozhodčí soud oficiální usnesení o ukončení řízení. Rozhodčí soud rozhodne o nákladech, které nese žalující strana, odůvodňuje-li to chování této strany.
3. Dojde-li rozhodčí soud před přijetím rozhodnutí rozhodčího soudu k závěru, že se pokračování v řízení stalo bezpředmětným nebo nemožným z jiných důvodů, než které jsou uvedeny v odstavcích 1 a 2, vyrozumí strany o svém záměru vydat usnesení, kterým se řízení ukončí.

První pododstavec se nepoužije, pokud existují nevyřešené otázky, o nichž může být nezbytné rozhodnout, a pokud to rozhodčí soud považuje za vhodné.

4. Rozhodčí soud zašle stranám kopii usnesení o ukončení rozhodčího řízení nebo kopii rozhodnutí přijatého dohodou stran, podepsaných rozhodci. Ustanovení čl. IV.2 odst. 2 až 5 se použijí na rozhodčí rozhodnutí přijatá dohodou stran.

ČLÁNEK IV.5

Oprava rozhodnutí rozhodčího soudu

1. Do 30 dnů od obdržení rozhodnutí rozhodčího soudu může strana oznámením druhé straně a rozhodčímu soudu prostřednictvím Mezinárodního úřadu požádat rozhodčí soud, aby ve znění rozhodnutí rozhodčího soudu opravil jakékoli chyby ve výpočtu, administrativní či typografické chyby nebo chyby či opomenutí podobné povahy. Pokud rozhodčí soud považuje žádost za oprávněnou, provede opravu do 45 dnů od obdržení žádosti. Žádost nemá odkladný účinek na lhůtu stanovenou v čl. IV.2 odst. 6.
2. Rozhodčí soud může do 30 dnů od sdělení svého rozhodnutí provést z vlastního podnětu opravy uvedené v odstavci 1.
3. Opravy uvedené v odstavci 1 tohoto článku se provádějí písemně a tvoří nedílnou součást rozhodnutí. Použije se čl. IV.2 odst. 2 až 5.

ČLÁNEK IV.6

Honoráře rozhodců

1. Honoráře uvedené v článku IV.7 musí být přiměřené s přihlédnutím ke složitosti případu, době, kterou rozhodci na případu strávili, a ke všem dalším relevantním okolnostem.
2. Vytvoří se a v případě potřeby aktualizuje seznam denních náhrad a maximálního a minimálního počtu hodin, který je společný pro všechny dvoustranné dohody v oblastech souvisejících s vnitřním trhem, jichž se Švýcarsko účastní, jakož i pro dohodu o ochraně zdraví, dohodu o obchodu se zemědělskými produkty a dohodu o pravidelném finančním příspěvku Švýcarska. Smíšený výbor tento seznam přijme a aktualizuje rozhodnutím pro účely dohody.

ČLÁNEK IV.7

Náklady

1. Každá strana nese své vlastní náklady a polovinu nákladů rozhodčího soudu.
2. Rozhodčí soud stanoví své náklady ve svém rozhodnutí ve věci samé. Tyto náklady zahrnují pouze:
 - a) honoráře rozhodců, které se uvedou zvlášť pro každého rozhodce a stanoví je sám rozhodčí soud v souladu s článkem IV.6;

- b) cestovní a další výdaje rozhodců a
- c) poplatky a výdaje Mezinárodního úřadu.

3. Náklady uvedené v odstavci 2 musí být přiměřené s ohledem na spornou částku, složitost sporu, dobu, kterou na případu rozhodci a veškerí odborníci jmenovaní rozhodčím soudem strávili, a veškeré další relevantní okolnosti.

ČLÁNEK IV.8

Složení zálohy na náklady

1. Na začátku rozhodčího řízení může Mezinárodní úřad požádat strany, aby složily stejnou částku jako zálohu na náklady uvedené v čl. IV.7 odst. 2.
2. V průběhu rozhodčího řízení může Mezinárodní úřad požádat strany o dodatečné zálohy vedle záloh uvedených v odstavci 1.
3. Veškeré částky uložené stranami podle tohoto článku se uhradí Mezinárodnímu úřadu a jsou vyplaceny k pokrytí skutečně vynaložených nákladů, zejména včetně honorářů vyplacených rozhodcům a poplatků zaplacených Mezinárodnímu úřadu.

KAPITOLA V

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

ČLÁNEK V.1

Změny

Smíšený výbor může rozhodnutím přijmout změny tohoto protokolu.